

133 . Pârteștii De Sus | Comuna: Cacica | Județ: Suceava | Punct: Tonog | Anul: 2014

Anul: 2014

Cod RAN: 147535.01

Perioade: Protoistorie

Epoci: La Tène

Categorii sit: Religios, ritual și funerar

Autori: Ștefan Dejan, Bogdan Petru Niculică, Monica Dejan

Instituții: Muzeul Bucovinei, Suceava, Muzeul Bucovinei, Suceava, Muzeul Bucovinei, Suceava

Raport

În zilele de 2 și 3 august 2014, cetățeanul Paul Croitoru din Cacica (com. Cacica, jud. Suceava), a descoperit un tezaur de 300 de monede dacice, la care se adaugă mai multe fragmente monetare, datând din secolele III-II a.Chr. Autorul descoperirii a utilizat detectorul de metale și a practicat o săpătură manuală, de formă aproximativ circulară, cu diametrul de cca. 3 m, cu adâncimi variabile, mergând uneori chiar până la 0,60 m. Domnia sa a predat piesele identificate pe teren Direcției Pentru Cultură și Patrimoniu Național Suceava, ulterior, acestea intrând în patrimoniul Muzeului Bucovinei Suceava. Conform declarațiilor descoperitorului și a observațiilor arheologilor suceveni, care s-au deplasat în teren, punctul în care a avut loc descoperirea monetară se află în cuprinsul satului Pârteștii de Sus, pe tarlăua „Tonog”, de pe Dealul Cojocului (coordonate GPS: 47°39'40,02" N; 25°53'27,5" E), într-o zonă în care nu era semnalată prezența vreunui sit arheologic.

Cercetările preventive au fost întreprinse în perioada 1-3 septembrie 2015, în baza autorizației de cercetare preventivă nr. 208 din 16.08.2014, eliberată de Ministerul Culturii și au avut drept scop recuperarea eventuală a altor piese monetare, stabilirea stratigrafiei și evaluarea situației arheologice. Foarte importantă era reconstituirea, dacă aceasta mai era posibilă, a condițiilor de descoperire inițiale, întrucât în cazul oricărui gen de tezaur / depozit, indiferent de epoca istorică de care se leagă, aceste date pot clarifica anumite aspecte ce țin de caracterul depozitului respectiv (ex. votiv, caracter funerar). Din păcate, locul descoperirii se afla chiar în mijlocul unui drum de țară de pe platoul Dealului Cojocului, aici fiind efectuată și „săpătura” celui care a descoperit tezaurul monetar.

Au fost trasate trei secțiuni (SI-SIII) și trei casete (C1-C3), toate orientate E-V, atât de-a lungul drumului de țară, cât și pe traseul acestuia. Astfel, SI: 16 m x 1 m, a avut menirea de a surprinde stratigrafia zonei în care a avut loc descoperirea, această secțiune fiind trasată adiacent drumului, la sud de acesta. SII: 6 x 1 m, a fost ulterior deschisă paralel cu SI, chiar în drumul de țară, la 2,80 m nord de acesta. Intervalul de 2,80 m rezervat între aceste două secțiuni reprezintă porțiunea de drum afectată de săpăturile d-lui Croitoru, care au condus la descoperirea celor 300 de monede, cu ajutorul detectorului de metale și a decopertării drumului. În aceste două secțiuni, la adâncimi variate, de la -0,05 m la -0,55 m, au fost descoperite numeroase monede (cca. 100), concentrate preponderent între metrii 8-13,70 în SI și metrii 0-4,20 în SII. Spațiul dintre cele două secțiuni a fost cercetat prin intermediul C1: 2,80 x 3 m și C3: 6 x 2,80 m, aceasta din urmă suprapunând spațiul afectat de săpătura efectuată la momentul descoperirii tezaurului. C2: 2 x 1,50 m a fost trasată cu scopul de a controla porțiunea de teren aflată la vest de marginea SII. O ultimă secțiune, SIII: 2 x 1 m a vizat verificarea porțiunii situate la est de C3. Deși autorul descoperirii a prelevat de la fața locului 300 de monede, prin urmare un număr consistent, în timpul cercetărilor ulterioare au mai fost identificate alte 150 de monede întregi și fragmentare. Din punct de vedere arheologic-stratigrafic, nu a existat posibilitatea reconstituirii condițiilor inițiale de descoperire. Mai mult decât atât, zona drumului de țară a fost puternic afectată în toamna anului 2013, când au avut loc importante nivelări și îmbunătățiri ale drumului de pe Dealul Cojocului. Stratigrafia zonei neafectate de aceste lucrări este simplă (așa cum reiese din SI și SII), nefiind observat nici un strat (nivel) arheologic: sol vegetal (0-0,15 / 0,20 m); sol brun-cenușiu

de pădure (0,20-0,60 / 0,70 m); solul viu, sterilul arheologic (de la 0,60 / 0,70 m). Probabil, la momentul depunerii în pământ a tezaurului monetar, în antichitate, piesele au fost așezate în acest sol de pădure, scopul acestei acțiuni (poate legat de o practică votivă?) nemaiputând fi, din păcate, reconstituit în prezent. O mențiune specială trebuie făcută aici: în timpul cercetărilor arheologice nu au fost identificate materiale arheologice ceramice sau osteologice, singurele artefacte fiind piesele monetare.

Tezaurul monetar este format dintr-un număr de 485 de monede și fragmente monetare. Monedele din componența tezaurului sunt imitații după tetradrahmele macedoneene, fiind emise în intervalul secolelor III-II î. Hr. Tipul monetar predominant este Huși-Vovriești, binecunoscut în descoperiri din zona Moldovei, la care se adaugă și tipuri monetare atribuite tradițional monetăriei dacice. Deși nu se cunoșteau descoperiri de această factură în zona de nord a Moldovei, tezaurul de la Pârteștii de Sus se înscrie în cadrul larg al orizontului de tezaure cu tetradrahme macedoneene emise de către Filip II și Alexandru cel Mare și imitațiile lor, acesta întinzându-se din zona central și est europeană, până în Balcani. Având în vedere contextul descoperirii prezentat mai sus, nu putem avansa nici o ipoteză despre mărimea inițială a tezaurului și cât s-a recuperat din el. Totuși, cantitatea mare de metal prețios recuperată, peste 5 kg de argint, poate fi considerată una deosebit de importantă pentru o comunitate (care rămâne să fie descoperită în viitor), acumularea realizându-se într-o perioadă lungă de timp.

Informații suplimentare online

[Raportul 5431 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
